Lietas arhīva Nr. A42-00340-20/25
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0120.A420177819.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 10.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

piedaloties pieteicējas /Nosaukums/ pārstāvjiem zvērinātam advokātam Armandam Skudram un /pers. A/, atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Gulbenes novada domes pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA "/Nosaukums/" pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /Nosaukums/ tiktu izsniegta atļauja atvērt azartspēļu organizēšanas vietu /adrese/.

Aprakstošā daļa

[1] SIA "/Nosaukums/" (turpmāk – pieteicēja) vērsās Gulbenes novada pašvaldībā, lūdzot izsniegt atļauju azartspēļu organizēšanas vietas, proti, totalizatora vai derību likmju pieņemšanas vietu, bingo zāles un spēļu zāles atvēršanai /adrese/ (turpmāk – Nekustamais īpašums).

[2] Gulbenes novada dome 2019.gada 28.februārī pieņēma lēmumu (sēdes protokols Nr.3, 8.§), ar kuru atteica atļaujas izsniegšanu, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Finanšu ministrijas, Ziemeļamerikas azartspēļu atkarības palīdzības fonda un Tirgus un sabiedriskās domas pētījumos norādīts uz azartspēļu atkarības kaitīgo ietekmi uz cilvēka sociālo, profesionālo un ģimenes dzīvi, kas viennozīmīgi norāda uz nepieciešamību sistemātiski nodrošināt preventīvus, kā arī atkarību mazinošus pasākumus azartspēļu organizēšanas procesā.

[2.2] Atbilstoši Azartspēļu un izložu likuma 42.panta trešajai daļai pašvaldības domei, izdodot šo lēmumu, ir jāizvērtē, vai azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā nerada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu. Tādējādi pašvaldībai šajā gadījumā jāvērtē ne tikai konkrētā vieta (adrese), bet arī tuvākā apkārtne, jo tikai šādi var izvērtēt iespējamo iedzīvotāju interešu aizskārumu.

[2.3] Gulbenes pilsētas daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir izvietota atsevišķos masīvos – Skolas ielas masīvā un Nākotnes ielas masīvā, kas atrodas tiešā tuvumā plānotajai azartspēļu organizēšanas vietai. Nākotnes ielas masīvā atrodas Gulbenes pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis", savukārt Skolas ielas masīvā atrodas Gulbenes novada valsts ģimnāzija, Gulbenes sākumskola un Gulbenes novada Bērnu un jaunatnes sporta skola, tādējādi minētajās teritorijās notiek intensīva iedzīvotāju, tai skaitā nepilngadīgo personu, pārvietošanās. Izsniedzot atļauju azartspēļu organizēšanai, tiktu paplašināts Gulbenes pilsētas azartspēļu klāsts, tādejādi azartspēlēs papildus tiktu iesaistīti jauni spēlētāji. Lielākas iespējas azartspēlēs būs iesaistīt tieši Skolas ielas masīva un Nākotnes ielas masīva iedzīvotājus, kas negatīvi ietekmēs gan pašus iedzīvotājus, gan viņu ģimenes, gan sabiedrisko kārtību un drošību šajā pilsētas daļā. Turklāt netiktu nedz novērsts, nedz arī samazināts risks, ka azartspēļu organizēšanas vietā varētu nokļūt tās personas, kurām nav nolūka doties uz azartspēļu vietu, tādējādi netiktu nodrošināts Azartspēļu un izložu likumā noteikto ierobežojumu mērķis – novērst, samazināt (vai vismaz nepalielināt) no azartspēlēm atkarīgo personu skaitu.

[2.4] Papildus minētajam pašvaldība lūdza Valsts policijai sniegt savu viedokli par kārtības nodrošināšanu citās azartspēļu organizēšanas vietās un to apkārtnē Gulbenē, kā arī sniegt statistikas datus par 2018.gadā konstatētajiem pārkāpumiem šajās azartspēļu organizēšanas vietās. Atbildot uz pašvaldības iesniegumu, Valsts policija norādīja, ka 2018.gadā kopumā ir reģistrēti 65 notikumi, kas saistīti ar dažādiem sabiedriskās kārtības pārkāpumiem esošajās azartspēļu vietās Gulbenes novadā un ka vēl vienas spēļu zāles atvēršana negatīvi ietekmētu esošo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, kā arī tādējādi ir iespējams noziedzības līmeņa pieaugums.

[2.5] Tāpat pašvaldība organizēja iedzīvotāju aptauju, kurā lūdza iedzīvotājiem izteikt viedokli, vai jaunas azartspēļu organizēšanas vietas atvēršana /adrese/, radīs vai neradīs būtisku valsts un Gulbenes novada iedzīvotāju interešu aizskārumu. Savu viedokli aptaujā izteica 1914 respondenti, no kuriem 10,1% respondentu atbalstīja azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanu, savukārt 89,9% respondentu šādu ieceri noraidīja.

[2.6] Ņemot vērā iepriekš minēto, dome uzskata, ka azartspēļu organizēšanas vietas atvēršana Nekustamajā īpašumā radītu būtisku Gulbenes iedzīvotāju interešu aizskārumu.

[3] Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā, norādot turpmāk minēto.

[3.1] Pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti plaši tulkota Azartspēļu un izložu likuma 42.panta trešā daļa, patvaļīgi attiecinot būtisku iedzīvotāju interešu aizskāruma pieņēmumu uz nenoteikti plašu apkaimes teritoriju, nevis vērtējot iespējamo iedzīvotāju interešu aizskārumu tieši saistībā ar konkrēto paredzēto azartspēļu organizēšanas vietu. Proti, lēmumā nav vērtēts, ka plānotā azartspēļu norises vieta pati par sevi faktiski nerada nekādu apdraudējumu uz nošķirti un attālināti izvietotajiem lēmumā minētajiem sabiedriskajiem objektiem. Pieteicējas plānotā azartspēļu vieta ir izvietota no izglītības iestādēm atsevišķā pilsētas kvartālā uz atsevišķas ielas, un tā no izglītības iestādēm nav redzama, vienīgi Gulbenes pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis" atrodas būtiskā tuvumā, bet pirmskolas vecuma bērni uz izglītības iestādi nokļūst vecāku vai citu personu pavadījumā, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka bērni varētu paši nokļūt azartspēļu organizēšanas vietā. Lēmums nesatur argumentus, kāpēc konkrētajā situācijā esošais attālums no azartspēļu organizēšanai paredzētās vietas līdz izglītības iestādēm būtu uzskatāms par pārāk tuvu vai kāds attālums būtu uzskatāms par pietiekamu.

[3.2] Atļaujas izsniegšanai izvirzītie kritēriji pret pieteicēju izvirzīti diskriminējoši. Atsakot atļaujas izsniegšanu pieteicējai, nepamatoti tiek ierobežota konkurence azartspēļu organizācijas tirgū Gulbenes pilsētā, radot priekšrocības esošiem tirgus dalībniekiem. Dome iepriekš ir izsniegusi atļaujas azartspēļu organizēšanai līdzīgos pilsētvides apstākļos, kuras darbojas arī šobrīd. Divas azartspēļu organizēšanas vietas atrodas Gulbenes pilsētas centrālajā daļā, kurā ir intensīva iedzīvotāju plūsma, turklāt viena no tām atrodas salīdzinoši līdzīgā attālumā no Gulbenes 2.vidusskolas. Šajā gadījumā pašvaldības izvērtējuma tiesības nevar tikt izlietotas tādā veidā, ka pieteicējai vispār nav iespēju atvērt azartspēļu organizācijas vietu Gulbenes pilsētā.

[3.3] Attiecībā uz Valsts policijas sniegtajiem datiem pieteicēja norāda, ka tie nedod pamatu izdarīt viennozīmīgus pieteicējai nelabvēlīgus secinājumus, jo minētās azartspēļu organizēšanas vietas atrodas pilsētas centrālajā daļā ar lielu iedzīvotāju plūsmu, kas var būt patstāvīgs pārkāpumu skaitu sekmējošs faktors, tāpat sniegtā informācija nesatur salīdzinošu analīzi par pārkāpumu skaitu citās publiskās atpūtas un izklaides vietās Gulbenē.

[3.4] Pieteicēja uzskata, ka iedzīvotāju aptaujas rezultātus nevar uzskatīt par pamatu atļaujas neizsniegšanai, jo iedzīvotāju iebildumi varētu būt lielā mērā balstīti uz to subjektīvu nepatiku pret azartspēlēm, nevis vienīgi ar plānotās azartspēļu organizēšanas konkrēto atrašanās vietu.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Gulbenes novada pašvaldības paskaidrojums par pieteikumu, kurā pašvaldība lūdz pieteikumu noraidīt kā nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem un papildus norādot turpmāk minēto.

[4.1] Šobrīd Gulbenes pilsētā ir divas spēļu zāles, kuras atrodas salīdzinoši nomaļus ārpus centra apbūves teritorijas, publiskas apbūves teritorijā, ko ieskauj savrupmāju apbūves teritorija. Šīs divas azartspēļu organizēšanas vietas atrodas salīdzinoši tālāk no izglītības iestādēm, proti, azartspēļu zālei "Joker" vistuvāk atrodas Gulbenes 2.pirmsskolas izglītības iestāde (810 m) un Gulbenes 2.vidusskola (900 m), pārējās izglītības iestādes atrodas ne tuvāk kā 1000 m attālumā, savukārt azartspēļu zālei "/Nosaukums/" vistuvāk atrodas Gulbenes 2.vidusskola (445 m), Gulbenes 2.pirmsskolas izglītības iestāde (400 m) un Gulbenes Mākslas skola (990 m), bet pārējās izglītības iestādes arī atrodas ne tuvāk kā 1000 m attālumā.

[4.2] Savukārt pieteicējas plānotā azartspēļu organizēšanas vieta atrodas publiskas apbūves teritorijā, ko ieskauj daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija, kurā ir koncentrēts augsts iedzīvotāju blīvums un kurā ir nesalīdzināmi intensīvāka iedzīvotāju pārvietošanās plūsma. Pieteicējas plānotajai azartspēļu organizēšanas vietai tuvu atrodas Gulbenes pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis" (350 m līdz plānotajai azartspēļu organizēšanas vietai), Gulbenes novada valsts ģimnāzija (390 m), Gulbenes sākumskola (450 m) un Gulbenes novada Bērnu un jaunatnes sporta skola (480 m), kas nozīmē, ka minētajā teritorijā notiek arī intensīva nepilngadīgo personu pārvietošanās.

[4.3] Atļaujot azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanu Nekustamajā īpašumā, nekādā veidā netiktu samazināts risks, ka tur varētu nokļūt tās personas, kurām nav nolūka doties uz azartspēļu vietu. Pašvaldība apzinās, ka to apmeklētu gan jau esošo spēļu zāļu apmeklētāji, gan arī jauni apmeklētāji, tādējādi palielinot azartspēļu spēlētāju loku.

[4.4] Pieteicējas argumenti attiecībā uz Valsts policijas sniegto atbildi neiztur kritiku, jo, kā jau minēts, esošās spēļu zāles neatrodas Gulbenes pilsētas centrālajā daļā un, ievērojot spēļu zālēm piegulošo teritoriju raksturu, iedzīvotāju plūsmas intensitāte nav augsta, turklāt pašvaldībai nav pamata apšaubīt Valsts policijas kompetenci viedokļa paušanā.

[4.5] Iedzīvotāju aptauja ir demokrātiskā sabiedrībā izmantojams instruments pašvaldības iedzīvotāju viedokļa noskaidrošanā. Aptaujas dati paši par sevi netiek uzskatīti par neapstrīdamu argumentu, bet ignorēt tos nav pieļaujami.

[4.6] Pārsūdzētais lēmums neliedz iespēju pieteicējai ar pašvaldību vienoties par citu iespējamo azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanu Gulbenes pilsētā.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Gulbenē jau esošās spēļu zāles atrodas tuvāk pilsētas centram nekā pieteicējas iecerētā. Iecerētā vieta ir tranzīta ceļš. Nav pamata uzskatīt, ka tur ir liela gājēju plūsma. Atrašanās vietai nav tieša ietekme uz izglītības iestādēm. Pašvaldības rīkotās aptaujas mērķis bija vispārīgi konstatēti neapmierinātību ar azartspēlēm. Aptaujā nav bijis jautājums par kaitējumu konkrētajā vietā. Spēļu zāles atrašanās publiskā vietā pati par sevi nerada būtisku aizskārumu.

Gulbenes novada domes pārstāvji pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Likuma mērķis ir spēlētāju aizsardzība. Pašvaldība neiebilst pret jaunu azartspēļu tirgus dalībnieku, bet pret konkrēto atrašanās vietu. Pieteicējas izraudzītais rajons ir blīvi apdzīvots. Spēļu zāle varētu tikt izvietota autoostas rajonā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot visus lietas materiālus kopsakarā, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Azartspēļu un izložu likuma 42.panta trešā daļa noteic, ja azartspēles paredzēts rīkot vietā, uz kuru nav attiecināmi šā likuma 41.panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi, par atļauju organizēt azartspēles katrā konkrētajā gadījumā lemj pašvaldības dome, izvērtējot to, vai azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā nerada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu.

Lietā nav strīda par to, ka uz pieteicējas izvēlēto Nekustamo īpašumu nav attiecināmi Likuma 41.panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi.

Gulbenes novada dome atteikusi izsniegt atļauju, pamatojoties uz Azartspēļu un izložu likuma 42.panta trešo daļu, konstatējot, ka azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā rada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu.

Līdz ar to lietā strīds ir par to, vai Gulbenes novada dome pamatoti secinājusi, ka azartspēļu organizēšanas vietas atvēršana Nekustamajā īpašumā rada būtisku iedzīvotāju interešu aizskārumu.

Jēdziens "būtisks iedzīvotāju interešu aizskārums" ir atklāts juridisks jēdziens. Tas iekļauts likumā, lai pašvaldībai būtu iespējams novērtēt iespējamās azartspēļu organizēšanas vietas atrašanās riskus savā administratīvajā teritorijā un tos samazināt *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 18.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-289/2010 7. un 8.punktu)*. Pašvaldībai ir ar likumu piešķirta novērtējuma brīvība, kuru pārbaudīt tiesā ir iespējams tikai ierobežoti. Taču novērtējuma brīvībai ir robežas. Tās nosaka patvaļas aizlieguma un procesuālā taisnīguma principi *(Levits E. "Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība". Likums un Tiesības, 5.sēj., Nr.7, 111.punkts, Augstākās tiesas 2012.gada 30.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-5/2012 8.punktu).*

Ierobežojumiem ir jāatbilst samērīguma prasībām un tie ir jāpiemēro nediskriminējošā veidā. Tāpat ierobežojumiem ir jābūt piemērotiem, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu tādējādi, ka šiem ierobežojumiem ir saskaņotā un sistemātiskā veidā jāveicina ar azartspēlēm saistīto darbību ierobežošana. Tātad būtiski ir ņemt vērā, vai ierobežojuma iemesli ir pamatoti (ir balstīti vispārējo interešu aizsardzībā), vai tie ir samērīgi (t.sk. patiešām sasniedz to mērķi, kam tie paredzēti) un ir ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips (pret komersantiem, kuri var pretendēt uz atļauju saņemšanu) *(skat. Augstākās tiesas 2019.gada 10.decembra sprieduma lietā SKA-309/2019 8.punktu).*

Tādējādi tiesa izskatāmajā lietā pārbaudīs, vai Gulbenes novada dome ir pienācīgi novērtējusi iespējamās azartspēļu organizēšanas vietas atrašanās riskus, kā arī to, vai Dome ir pareizi izmantojusi tai ar likumu piešķirto novērtējuma brīvību.

[7] Izskatāmajā lietā Gulbenes novada dome, atsakot atļaujas izsniegšanu saskaņā ar Likuma 42.panta trešo daļu, Lēmumu pamatojusi ar šādiem apstākļiem:

1) plānotā azartspēļu atrašanās vieta atrodas blīvi apdzīvotā pilsētas daļā, netālu atrodas izglītības iestādes un tur notiek intensīva gājēju pārvietošanās;

2) Valsts policijas sniegtā informācija liecina, ka pēc spēļu zāles atvēršanas var palielināties rajona izdarītie pārkāpumi (trokšņošana, sīkais huligānisms, tīša mantas bojāšana, kas negatīvi ietekmēs iedzīvotāju mieru un drošību);

3) iedzīvotāji aptaujā pauduši negatīvu viedokli par spēļu zāles atvēršanu.

[8] Tiesa, iepazīstoties ar līdzšinējo tiesu praksi lietās par atļaujas izdošanu azartspēļu organizēšanai, konstatēja, ka Augstākā tiesa jau vairākkārt ir izteikusi vērtējumu par pašvaldību visbiežāk izvirzītajiem, tostarp arī pārsūdzētajā lēmumā ietvertajiem, argumentiem, ar kuriem tiek pamatots būtisks iedzīvotāju interešu aizskārumu.

Proti, izskatot jautājumu par atļaujas izdošanu azartspēļu organizēšanai, nav nozīmes vispārīgai azartspēļu negatīvās ietekmes uz cilvēka dzīvi analīzei. Augstākā tiesa ir norādījusi, ka likumdevējs ir apzinājies, ka azartspēļu nozares piedāvātie pakalpojumi ietver paaugstinātu risku indivīdam un sabiedrībai kopumā. Tajā pašā laikā likumdevēja mērķis nav bijis vispārīgi aizliegt vai izskaust azartspēļu organizāciju. Ņemot vērā minēto, Azartspēļu un izložu likumā ir paredzētas paaugstinātas un ierobežojošas prasības pret šo nozari, samazinot azartspēļu izplatību un sabiedrisko pieejamību, kā arī paaugstinot kvalitātes prasības pret šīs nozares piedāvāto pakalpojumu kvalitāti un drošumu *(skat., piemēram, Augstākās tiesas 2012.gada 14.decembra sprieduma lietā Nr.SKA9/2012 9.punktu un Satversmes tiesas 2019.gada 16.maija sprieduma lietā Nr.2018-17-03 19.4.punktu).*

Tāpat izšķiroša nozīme nevar būt Valsts policijas sniegtajai atbildei un sabiedrības aptaujas rezultātiem. Augstākā tiesa ir norādījusi, ka vairākās lietās pašvaldību izvirzītie argumenti attiecībā uz policijas sniegto informāciju par likumpārkāpumiem un sabiedriskās domas aptaujas rezultātiem ir vispārēji un pamatoti atzīti par nepietiekamiem, lai atteiktu izsniegt atļauju azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanai *(sk. Augstākās tiesas 2019.gada 10.decembra sprieduma lietā SKA-309/2019 11.punktu).*

Izšķiroša nozīme lietā nevar būt arī vispārīgam argumentam par sabiedrības kustības lietu intensitāti. Augstākā tiesa ir atzinusi, ka sabiedrības kustības liela intensitāte (aktivitāte) ir pamatots arguments atļaujas neizsniegšanai tikai tad, ja pastāv apstākļi, kas liecina, ka palielinās risks, ka var pieaugt tādu azartspēļu zālē nokļuvušo personu skaits, kurām tur nemaz nav bijis nolūka doties, un vieta nav saderīga ar citu organizāciju piedāvātajām vērtībām *(skat., piemēram, Augstākās tiesas 2010.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-227/2010 10.punktu un 2010.gada 14.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-404/2010 8.punktu).*

Kultūras, izglītības, reliģisko organizāciju iestāžu tuvums var būt pamats atteikumam izdot atļauju spēļu zāles atvēršanai, jo tā var provocēt tieši nepilngadīgo personu interesi par azartspēlēm un tādējādi radīt kaitīgu ietekmi un pretrunas starp azartspēļu un kultūras, izglītības vai reliģisko organizāciju iestāžu piedāvātajām vērtībām *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 22.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-318/2010 14.punktu).*

Daudzdzīvokļu ēku tuvums vispārināti ir nepamatos arguments atteikumam izdot atļauju spēļu zāles atvēršanai *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 18.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-289/2010 10.punktu).*

Iedzīvotāju vispārīga negatīva attieksme pret azartspēlēm arī ir atzīts par pārāk nekonkrētu un nepamatotu argumentu *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-227/2010 10.punktu).*

Tātad tiesai jānoskaidro, vai saistībā ar azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanu Nekustamajā īpašumā, pastāv apstākļi, kas liecina, ka palielinās risks, ka var pieaugt tādu azartspēļu zālē nokļuvušo personu skaits, kurām tur nemaz nav bijis nolūka doties, un vieta nav saderīga ar citu organizāciju piedāvātajām vērtībām.

[9] Tiesa no iestādes iesniegtās Gulbenes pilsētas apbūves teritoriju sadalījumu shēmas konstatē, ka pieteicējas plānotā azartspēļu organizēšanas vieta atrodas publiskas apbūves teritorijā, kuru ieskauj savrupmāju apbūves teritorija un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija.

No lietas materiālos esošajiem plānotās azartspēļu organizēšanas vietas eksterjera attēliem, kuri pievienoti pieteicējas 2019.gada 15.janvāra iesniegumam, ir redzams, ka ēku plānots vērst uz Blaumaņa ielas pusi.

Gulbenes pilsētas teritorijas plānojuma, kas apstiprināts 2018.gada 27.decembrī Gulbenes novada domes sēdē, protokols Nr. 25, 29. §, saistošie noteikumi Nr.20, paskaidrojuma rakstā norādīts, ka Gulbenes pilsētā noteiktas ir šādas galvenās pilsētas (maģistrālās) ielas: Baložu iela, Brīvības iela, Rēzeknes iela, Rīgas un Blaumaņa iela. Tātad Blaumaņa iela ir viena no galvenajām Gulbenes ielām.

Aplūkojot satelīta attēlus no *Google Maps*, tiesa konstatē, ka Blaumaņa ielā atrodas tādi sabiedriski objekti kā, piemēram, lielveikals, sabiedriskā transporta pietura, autoserviss. Blakus plānotajai azartspēļu organizēšanas vietai un ielas pretējā pusē atrodas privātmājas. Aiz plānotās azartspēļu organizēšanas vietas atrodas daudzstāvu dzīvojamās mājas. Daudzstāvu dzīvojamās mājas atrodas arī aiz ielas pretējā pusē esošajām privātmājām. Aptuveni 140 m no plānotās azartspēļu organizēšanas vietas Blaumaņa iela krustojas ar Skolas ielu un Nākotnes ielu.

Skolas ielā atrodas vairākas izglītības iestādes – Gulbenes sākumskola (450 m pa tuvāko *Google Maps* uzrādīto maršrutu no plānotās azartspēļu organizēšanas vietas, ejot kājām), Gulbenes novada valsts ģimnāzija (450 m), Gulbenes Bērnu un jauniešu sporta skola (500 m), Gulbenes Sporta centrs (500 m) – , savukārt Nākotnes ielā – Gulbenes pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis" (350 m). No citām izglītības iestādēm, piemēram, Gulbenes 2.vidusskolas, plānotā azartspēļu organizēšanas vieta atrodas salīdzinoši tālu (1,7 km).

Aplūkojot *Google Maps* jau esošās azartspēļu organizēšanas vietas "/Nosaukums/" atrašanās vietu Līkā ielā 1 A, Gulbenē, ir redzams, ka šī azartspēļu organizēšanas vieta atrodas starp centrālajām ielām – Brīvības ielu un Blaumaņa ielu –, salīdzinoši nomaļākā vietā. Pārsūdzētajā lēmumā minētās izglītības iestādes no azartspēļu organizēšanas vietas "Joker" atrodas salīdzinoši tālāk, proti, Gulbenes sākumskola (1,2 km pa tuvāko *Google Maps* uzrādīto maršrutu, ejot kājām), Gulbenes novada valsts ģimnāzija (1,4 km), Gulbenes Bērnu un jauniešu sporta skola (1 km), Gulbenes Sporta centrs (1,4 km), Gulbenes pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis" (900 m), savukārt uz šīs pašas ielas, proti, Līkā ielā 21, Gulbenē, atrodas Gulbenes 2.vidusskola (1,1 km). Citi sabiedriski nozīmīgi objekti, piemēram, ārstniecības iestādes, reliģiskās organizācijas iestādes, kultūrvēsturiski objekti u.tml. šai azartspēļu organizēšanas vietai tuvumā nav, tomēr tās tuvumā ir vairākas privātmājas un pāris daudzdzīvokļu nami.

Aplūkojot *Google Maps* azartspēļu organizēšanas vietas "/Nosaukums/" atrašanās vietu /adrese/, redzams, ka, neraugoties uz azartspēļu organizēšanas vietas adresi, proti, ka teorētiski tā atrodas uz vienas no pilsētas galvenajām (maģistrālajām) ielām, faktiski tā atrodas aptuveni 150 m atstatus no pašas Brīvības ielas. Apkārtnē redzamas privātmājas un veikali, taču citi sabiedriski nozīmīgi objekti tās tuvumā nav. Pārsūdzētajā lēmumā minētās izglītības iestādes no azartspēļu organizēšanas vietas "/Nosaukums/" atrodas salīdzinoši tālāk, proti, Gulbenes sākumskola (1,3 km pa tuvāko *Google Maps* uzrādīto maršrutu, ejot kājām), Gulbenes novada valsts ģimnāzija (1,1 km), Gulbenes Bērnu un jauniešu sporta skola (1 km), Gulbenes Sporta centrs (1,2 km), Gulbenes pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde "Auseklītis" (1,6 km), savukārt pārsūdzētajā lēmumā neminētā Gulbenes 2.vidusskola atrodas salīdzinoši tuvāk (550 m).

Tādējādi, kopumā izvērtējot Gulbenes pilsētas apbūves teritoriju sadalījumu shēmu un vizuāli novērtējot *Google Maps* pieejamo informāciju, ir secināms, ka Nekustamajā īpašumā ir atšķirīga no tās pilsētvides, kurā atrodas azartspēļu organizēšanas vietas /Nosaukums/ un "/Nosaukums/", jo

plānotās azartspēļu organizēšanas vietas tuvumā atrodas daudzstāvu dzīvojamo māju masīvi un vairākas izglītības iestādes.

Attiecībā uz daudzdzīvokļu ēku tuvumu azartspēļu organizēšanas vietai, Augstākā tiesa ir norādījusi, ka vispārināti šāds arguments ir nepamatots. Piemēram, tiesa šādu secinājumu izteica par valsts galvaspilsētu, norādot, ka tās teritorija ne tikai centrā, bet arī lielā daļā pārējās pilsētas ir ar lielu sabiedrisko aktivitāti un intensīvu garāmgājēju plūsmu, un ka galvaspilsētai vispār ir raksturīga bieza apdzīvotība, un ka tas ir vērā ņemams apstāklis *(sal. skat. Augstākās tiesas 2010.gada 18.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-289/2010 10.punktu un 2012.gada 14.decembra sprieduma lietā SKA – 9/2012 11.punktu).*

Taču konkrētajā gadījumā Gulbenes pilsēta teritoriāli ir salīdzinoši daudz mazāka par valsts galvaspilsētu, proti, 11,9 km^2, tādēļ būtiski ņemt vērā, ka atbilstoši Gulbenes pilsētas apbūves teritoriju sadalījuma shēmai pilsētā ir tikai divi daudzstāvu dzīvojamo māju masīvi un plānotā azartspēļu organizēšanas vieta atrodas tieši starp šiem masīviem, jo minētais ļauj secināt, ka azartspēles plānots organizēt tieši starp divām visblīvāk apdzīvotajām teritorijām Gulbenes pilsētā.

Turklāt plānotās azartspēļu organizēšanas vietas tuvumā ir koncentrēta lielākā daļa Gulbenes izglītības iestāžu. Proti, lielākais skaits Gulbenes pilsētas izglītības iestāžu atrodas Skolas ielā, un šī iela krustojas ar Blaumaņa ielu.

Augstākā tiesa atzinusi, ka kultūras, izglītības un reliģisko organizāciju tuvums var provocēt, cita starpā, tieši nepilngadīgo personu interesi par azartspēlēm un tādējādi radīt kaitīgu ietekmi un pretrunas starp azartspēļu un minēto organizāciju piedāvātajām vērtībām. Tāpat nav šaubu, ka azartspēļu un kultūras vai izglītības iestāžu piedāvātās vērtības nav saderīgas. Tādējādi šo organizāciju tuvums azartspēļu organizēšanas vietai ir pamatots kritērijs, lai pašvaldība atteiktu organizēt azartspēles šajā vietā *(sal skat., piemēram, Augstākās tiesas 2010.gada 17.jūnija sprieduma lietā SKA – 227/2010 10.punktu, 2010. gada 22. jūnija sprieduma lietā SKA-318/2010 14.punktu).*

Šajā gadījumā, lai arī no izglītības iestādēm plānotā azartspēļu organizēšanas vieta tieši nav redzama, ir jāņem vērā vairāki specifiski šo teritoriju raksturojoši apstākļi. Proti, Skolas iela ir vienvirziena iela (virzienā uz Blaumaņa ielu), tādējādi tās personas, kuras dodas uz Skolas ielā esošajām izglītības iestādēm ar transportlīdzekli no Gulbenes pilsētas centrālās vai ziemeļu daļas, dodoties prom no izglītības iestādēm un atgriežoties mājās, būtībā ir spiestas šķērsot Blaumaņa ielas un Skolas ielas krustojumu un virzīties pa Blaumaņa ielu garām plānotajai azartspēļu organizēšanas vietai. Savukārt tiem Skolas ielā esošo izglītības iestāžu apmeklētājiem, kuri ar kājām dodas uz izglītības iestādēm no daudzstāvu dzīvojamo māju masīva, arī nākas virzīties garām plānotajai azartspēļu organizēšanas vietai vai šķērsot Blaumaņa ielas un Skolas ielas krustojumu, no kura minētā vieta ir redzama. Minētais pamatojas apstāklī, kā jau iepriekš norādīts, ka Blaumaņa iela ir viena no pilsētas galvenajām (maģistrālajām) ielām.

Tādējādi tiesa secina, ka plānotās azartspēļu organizēšanas vietas izvietojums lielai daļai izglītības iestāžu apmeklētāju būtībā neatstāj citu pēc tās nozīmes līdzvērtīgu, alternatīvu pārvietošanās ceļu no minētajām pilsētas daļām uz Skolas ielā esošajām izglītības iestādēm. Citiem vārdiem, faktiski plānotās azartspēļu organizēšanas vietas (ēkas) novietojums provocē personas, tostarp nepilngadīgās, doties to aplūkot.

[10] No pieteicējai 2018.gada 6.aprīlī izsniegtās licences azartspēļu organizēšanai redzams, ka tā atļauj pieteicējai organizēt spēļu automātu spēles, kāršu un kauliņu spēles, bingo, ruleti, totalizatoru, derības un veiksmes spēles pa tālruni.

Pieteicēja 2019.gada 15.janvāra iesniegumā norādījusi, ka plāno darboties šādās jomās: totalizators vai derību likmju pieņemšanas vieta, spēļu automāti un azartspēles, kas tiek organizētas, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus. Iesniegumā norādīts arī, ka telpās tiks izvietots sporta derību terminālis, TV monitori un spēļu automāti. Telpās tiks izvietota kafejnīca un atpūtas telpa.

Iesniegumam pievienotajā bukletā "Jaunas biznesa iespējas ir tepat aiz stūra" norādīts, ka šādas uzņēmējdarbības vieta parasti piesaista tūristus, garāmgājējus un ceļojošos cilvēkus, kas būtiski palielinās pieprasījumu pēc vietējiem pakalpojumiem (degvielas uzpildes stacijas, vietējie veikali). Savukārt sadaļā "Ietekme uz sabiedrību" norādīts, ka "Mēs esam apņēmušies veicināt sportu un darīsim visu iespējamo, lai palīdzētu vietējām kopienām stiprināt aizraušanos ar to."

Izvērtējot pieteicējas koncepciju spēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršanai, tiesa secina, kā tā ir mērķēta uz auditoriju, kas interesējas par sportu, tajā skaitā saistībā ar derību likmju veikšanu par sporta spēļu rezultātiem, uz sabiedrības daļu, kam ir interese par spēļu automātiem, kā arī pieteicējas mērķis ir piesaistīt tūristus, radīt konkurētspējīgu vietu ar citām spēļu zālēm, derību likmju pieņemšanas vietām. Tāpat nepārprotami secināms, ka pieteicējas prognozētā mērķauditorija ir, tajā skaitā arī garāmgājēji, kas norādīts bukletā.

No minētā tiesa atzīst, ka pieteicējas piedāvāto pakalpojumu loks spēļu zāles klientus varētu ieinteresēt arī ar sporta spēļu skatīšanos un derību likmju veikšanu. Tomēr minētajam ir arī pretēja iedarbība, proti, personas, kas ienākušas derību likmju pieņemšanas vietā noskatīties kādu sporta spēli, izdarīt likmes, kā arī uzturēties un atpūsties esošajā kafejnīcā/bārā (brošūrā attēlotais telpas iekārtojums rada asociācijas ar bāru, bāra leti), varētu viegli nokļūt arī azartspēļu zālē, pie spēļu automātiem, turklāt bez iepriekšēja mērķa.

Ņemot vērā Nekustamā īpašuma atrašanās vietu spēļu zāle tiesas ieskatā radīs augsta riska faktoru, ka azartspēļu zālē var nokļūt arī jaunieši un cilvēki, ka tur nemaz nav vēlējušies nokļūt.

[11] Kā jau tiesa iepriekš norādīja, kustības intensitāte (aktivitāte) kā pamatkritērijs atteikumam izsniegt atļauju azartspēļu zāles organizēšanai nav pietiekams. Tomēr tiesa papildus norāda, ka minētais jāvērtē kopsakarā ar citiem būtiskiem apstākļiem lietā, piemēram, ka azartspēļu zālē varētu nonākt personas, kurām nemaz nav bijis nolūks tur doties.

Konkrētajā gadījumā ir konstatējami īpaši apstākļi, kuru dēļ nav iespējama spēļu zāles atvēršana konkrētajā teritorijā.

Minētie apstākļi to kopsakarā liecina, ka ne vien Nekustamā īpašuma apkārtnē ir vērojama sabiedrības kustības liela intensitāte (aktivitāte), bet arī, izdodot atļauju azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanai, palielinātos risks, ka var pieaugt tādu azartspēļu zālē nokļuvušo personu skaits, kurām tur nemaz nav bijis nolūka doties, un vieta nav saderīga ar izglītības iestāžu piedāvātajām vērtībām. Minētais savukārt nozīmē, ka azartspēļu organizēšanas vietas atvēršana Nekustamajā īpašumā radītu būtisku Gulbenes pilsētas iedzīvotāju interešu aizskārumu. Tāpēc nepastāv priekšnoteikumi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[12] Pašvaldība paskaidrojumā ir norādījusi par pieteicējas iespējām vienoties ar pašvaldību par citu iespējamo azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanu Gulbenes pilsētā, uz kuru neattiektos Azartspēļu un izložu likumā paredzētie ierobežojumi un kas neradītu būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu. Pašvaldības pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka, iespējams, jauna spēļu zāle varētu tikt atvērta autoostas rajonā.

Tiesa, pārbaudot Gulbenes pilsētas teritorijas plānojumus, konstatē, ka pašvaldības vēlme noteikt no azartspēļu organizēšanas vietām brīvas teritorijas nav noteikta teritorijas plānojumā.

Likumdevējs ir pieļāvis, ka attiecīgo pakalpojumu vietu skaits var tikt būtiski samazināts un izvietojums pārstrukturēts atbilstoši sabiedrības interesēm. Ņemot vērā, ka vietējā pašvaldība objektīvi vislabāk pārzina attiecīgās administratīvās teritorijas apstākļus un atbilstoši tiem spēj novērtēt attiecīgas darbības riskus, kompetence izšķirt jautājumu, kuros gadījumos šis komercdarbības veids ir atļaujams konkrētā vietā un kuros nav, ir nodota tieši pašvaldībām *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-227/2010 8.punktu)*. Tas nozīmē, ka pašvaldība var izmainīt

esošo situāciju, to izvērtējot pilsētā kompleksi un lemjot par situācijas turpmāko attīstību ilgtermiņā, ņemot vērā, ka azartspēļu organizēšanas biznesa regulējums kopumā ir noteikts valstiskā līmenī. Līdz ar to pašvaldībai ir jāparedz noteiktas vietas šim biznesa veidam pilsētas teritorijā, iespējams, izstrādājot atbilstošu teritorijas plānojumu, kas atspoguļo, kurās vietās pašvaldība paredz saglabāt un/vai izvietot jaunas azartspēļu organizēšanas vietas, bet kurās vietās azartspēļu organizēšanas vietu izvietošana turpmāk netiktu atļauta. Atbilstoši plānošanas dokumentiem un skaidri izstrādātiem kritērijiem, pašvaldība var turpmākajā attīstības posmā pārveidot azartspēļu organizēšanas vietu izvietojumu pilsētā, jau pieņemot konkrētus administratīvos aktus (arī atceļot izsniegtās atļaujas) (*sk. Augstākās tiesas 2018.gada 27.aprīļa rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-428/2018 8.punktu)*.

Azartspēļu organizēšanas ierobežojuma kā teritorijas izmantošanas aprobežojuma noteikšana pašvaldības teritorijas plānojumā nodrošina paredzamību gan komersantiem, gan iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā lielākā mērā, nekā individuālo atļauju sistēma. Līdz ar to pašvaldībai visefektīvāk būtu paredzēt noteiktas vietas šim biznesa veidam pilsētas teritorijā, izstrādājot atbilstošu teritorijas plānojumu, kas atspoguļo, kurās vietās pašvaldība paredz saglabāt un/vai izvietot jaunas azartspēļu organizēšanas vietas, bet kurās vietās azartspēļu organizēšanas vietu izvietošana turpmāk netiktu atļauta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251., 253. un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /Nosaukums/ pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru SIA "/Nosaukums/" tiktu izsniegta atļauja atvērt azartspēļu organizēšanu vietu /adrese/.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Markovs